

Alapértékeink és alapgondolataink

A magyar épületgépész szakma
jelenéhez és jövőjéhez kapcsolódó
elkötelezettségünk alapjai

Magyar Épületgépészek Szövetsége közgyűlése
2012. február 4.

Tartalomjegyzék

Alapgondolatok a szakmáról	5
A Magyar Épületgépészek Szövetsége elnökségének álláspontja a „szakmai szövetségek szövetsége” létrehozásáról	6
A szakma egy	7
A MÉGSZ elnökségének állásfoglalása a „szakmaképletről”, az épületgépész szakma és vállalkozásai helyzetéről, a szükséges továbblépésről	8
Javaslattervezet az épületgépészeti egyesületek egyeztetési rendszerére, egyeztető fórum létrehozására	10
A Magyar Épületgépészek Szövetsége (MÉGSZ) elnöksége állásfoglalása a szakmai szervezetek közötti egyeztetés helyzetéről	11
A szakma és a szakmai szervezetek felelőssége és az újrakezdés lehetőségei (elemzés)	12
Az épületgépészeti szakma értéklánca, a szakmaképlet és a szakma egyeztetési rendszere	15

Alapgondolatok a szakmáról

1. A szakma célja a létesítés, a társadalmi értékcsereben való hasznos és eredményes részvétel.
 2. A szakma egy rendszer és egységes rendszerként működik.
 3. A szakma céljának beteljesítői a szakma piaci felületén működő, a létesítést végző tervező és kivitelező vállalkozások, melyek jelenleg döntően kisvállalkozások.
 4. A szakma minden művelője, az oktatók, gyártók, kereskedők, és a létesítést végző tervező és kivitelező vállalkozások egyaránt fontos elemei a szakma értékláncának.
 5. A létesítés során a szakma értéklánca minden résztvevőjének teljesítménye a piaci felületen működő vállalkozások – melyek jelenleg döntően kisvállalkozások – teljesítésén keresztül jelenik meg és válik használati értéké.
 6. Ma Magyarországon az egyre inkább felértékelődő épületgépészeti szakmában nincs olyan szervezet, amely egyedül legitim módon képes a teljes szakmát képviselni.
 7. Különösen fontos a hatékony érdekképviselés, melyhez elengedhetetlen, hogy a szakmánkról, a szakmai közösségünkről, belső viszonyainkról világosan, és valóságghűen gondolkozzunk!
 8. A szakma vállalkozói szerkezetében jellemző a klasszikus paraméterek – állományi létszám, termelőeszközök – szerinti nagyvállalkozások hiánya, a tényleges munkát a teljesítésbe bevont kisvállalkozások végzik. Közülük tudásuk és a felhalmozott tapasztalataik alapján a hazai vállalkozások megfelelő támogatása esetén sokan alkalmassá válhatnak jelentős szakmai feladatok teljesítésére.
 9. A szakma értéklánca szereplői érdekeivel összhangban kiemelten fontos a létesítést végző vállalkozások érdekvédelme, amely érinti a szakma mintegy százezerfős alkalmazotti köre döntő részét, és hatása a teljes szakma számára is érzékelhetővé válik.
 10. A szakma egy rendszer. Sikeréhez elengedhetetlen a jól működő és egységes érdekképviselés.
- A szakma meghatározó szereplőinek érdeke és kiemelt feladata, hogy létrejöjjön az egységes és sikeres szakmai érdekképviselési rendszer.
11. A szakma sikerének előfeltétele a jól működő és egységes érdekvédelmi rendszer. A megoldás felé egymás elfogadása és kölcsönös tisztelete vezet.
 12. Javasoljuk a szakma egyeztetési rendszere – SZER – létrehozását!
- Célja:
– Fejlődő eredményes magyar épületgépészet.
- Alapelvei:
– Valós működésű szövetségek alkotják
– A szakma valóságghű elemzésén alapul
– A résztvevők egyenlőek
– A működése nyilvános
– A döntéseit egyetértéssel (konszenzussal) hozza
13. A MÉGSZ együttműködésre törekszik minden a szakmában és a társszakmákban működő szervezettel. Az együttműködést a rögzített alapelveinknek megfelelően – a szakmai közbizalmat is erősítő módon – az alábbi lépések szerint tartjuk helyesnek és célravezetőnek:
– Egymás programjainak megismerése
– Egymás programjainak elfogadása
– Közös programpontok összeállítása
– Közös cselekvés
 14. A szakmán belüli valós szerepek és súlyok megtalálása az eddigieknél lényegesen jobb együttműködést és összefogást eredményezhet.
 15. Félre kell tenni minden szakmai csoportnak és szervezetnek a sérelmeket, az ellenségeskedést, a részérdekek eltúlzott képviselését, az elvtelen pozícióharcot, a célok és eszközök helytelen kezelését!
 16. Mivel a szakmánk egységes rendszerben működik, bármely csoportjának gyengítése, hátrányos helyzetbe szorítása, leértékelése az egész szakma számára, minden szereplőjére nézve jelentős károkat, alacsony társadalmi, gazdasági és érdekérvényesítő pozíciót eredményez.
 17. A szakma szervezeteinek nem lehet célja a másik legyőzése!

A Magyar Épületgépészek Szövetsége elnökségének álláspontja a „szakmai szövetségek szövetsége” létrehozásáról

2007. november

A Magyar Épületgépészek Szövetsége vezetőségének körében mindig is támogatást élvezett a tisztán a szakmai szövetségekből álló „szakmai szövetségek szövetsége” gondolata. Ehhez alapos, körültekintő és türelmes közeledési, megegyezési és szövetségkötési folyamatot tartunk helyesnek.

A szakmai szövetségek olyan egyeztető fórumát, testületét, szervezetét kell létrehoznunk, amely sok éven át stabilan és eredményesen fog működni. Nem támogatjuk, hogy olyan együttműködési rend és szervezetet épüljön ki, amely már a megalakuláskor magában hordozza a későbbi kudarcok esélyét. Az új szervezetnek az együttműködést és a képviselőket tekintve a résztvevők teljes körének konszenzussal kialakított akaratát kell tükrözni.

Azt javasoljuk, hogy az érdeemben működő és a szakmabelieket számottevő mértékben tömörítő érdekvédelmi szövetségek alulról építkező egyeztető testületben konszenzussal határozzák meg a közös munka és a későbbi együttműködés céljait, alapelveit és végül az ezekhez igazodó szervezeti formát. Ehhez egymás programjának megismerése, elfogadása és tisztelete is szükséges. Az objektív valóság törvényszerűségei szerint működő, életszerű, az érdekeket méltányosan és kiegyensúlyozottan érvényesítő szakmai együttműködés jöjjön létre, amely letisztult értékek mentén – konszenzusra törekvés folytán – minden érintett szervezet véleményét és érdekeit kiegyensúlyozottan tükrözi.

Javaslataink:

1. Üljön össze a szakmai szövetségek egyeztető testülete!
2. Az egyeztető testület belső kapcsolatrendszere horizontális legyen, az egyeztetési folyamat alulról építkezzen, az egyeztetés során a szervezetek egyenrangúak legyenek.
3. Az egyeztetési folyamat fő elve a konszenzusra törekvés legyen, a döntések konszenzussal szülessenek.

4. A testület körültekintően határozza meg azon szakmai területeket, érdekeket, problémákat, amelyekben valóban szükség van az egyeztetésre, a közös álláspontra és cselekvésre.
5. Az egyeztető felek ne a másik szervezet átalakítására, funkcióinak megváltoztatására tegyenek javaslatokat, hanem a közös nevezők, a közös célok megfogalmazására törekedjenek.
6. A szervezetek a tagságuk összetétele szerinti képviselőre jogosultak.
7. Bármelyik átfogó, vagyis a szakma egészét vagy nagy részét érintő érdekvédelmi témában el lehet kezdeni tárgyalni, egyeztetni, dolgozni. Lehet ezen egyeztetéseknek munkaprogramja is.
8. Az egyeztető fórum dolgozza ki a szakmai szövetségek szövetségének struktúráját.
9. Az egyeztető testület munkáját már előre determináló részletes tervek egyelőre nem időszerűek, mert a valódi alulról építkező egyeztető folyamat zavarják.

Reméljük és bízunk abban, hogy a sokak által régóta várt egyetértés a legátfogóbb szakmai kérdésekben megvalósul, és olyan világos felépítésű, tiszta értékű, az érintettek szándékait tükröző szakmai szövetségek szövetsége jön létre, amely a szakma érdekképviselőit a lehető leghatékonyabban fogja végezni, és ezáltal a szakma részéről természetes támogatottságot kap a szakmai érdekérvényesítéshez.

2007. november 21.

*A MÉGSZ elnöksége nevében
Golyán László elnök s.k.*

A szakma egy

2007

Szakmánk az épületgépészet, mint minden más a világon, csak egészként, a részek harmonikus együttműködésével képes kifejezni a társadalom számára szükséges, benne rejlő pozitív hatóerőt.

Az épületgépészet természetes létezéséhez is szükséges a jóindulatú együttműködés, a kölcsönös megbecsülés, az érdekek és értékek szempontjainak összehangolása, a verseny és az együttműködés helyes arányainak megtalálása. Egymásra van utalva kivitelező és tervező, gyártó és tervező, kivitelező és kereskedő, hogy csak néhány viszonyt emeljünk ki a szakma belső struktúrájából.

Fel kell ismernünk a mindennapokban azokat a helyzeteket, amikor a szakmai együttműködésre, az értékek érvényesítésére és a nyers érdekek visszaszorítására van szükség – az ügyfélnek nyújtott minőségi munka, az ésszerű energiafelhasználás, a fenntarthatóság és a szakma jó hírneve érdekében. Vagy másképpen: a magyarországi épületgépészeti műszaki állomány minősége érdekében. Ami szakmai produktumot az országban látunk, az a szakma minden résztvevője munkájának az eredménye. Ennek a mintegy tízezer vállalkozásnak és 150 ezer szakmabelinek. Egy hajóban ülünk – de egy irányba evezünk-e?

A szakma értékközpontú művelése és szolgálata természetes elvárás. Sokak munkája példázza ezt. Egy meg nem kérdőjelezhető ember, Meszlényi Zoltán példája is ezt mutatja, erre int. Ő alázattal volt kazánszerelő és főiskolai tanár is. Előítélet nélkül és elkötelezetten tanította és segítette a szerelőt és a kezdő mérnököt. Szenvedélyesen harcolt a szakma megújításáért, felemelkedéséért, egységéért. Az egyszerű szerelési feladattól kezdve a felsőfokú oktatásig egységben szemlélte és művelte a szakmát. Akik követik ebben Meszlényi Zoltánt, akik az egész épületgépészetet átfogó gondolkodásmóddal és elkötelezettséggel, belső indíttatásból dolgoznak, ők a

szakma hétköznapi képviselői, példamutató tartópillérei. A MÉGSZ az ő szövetségük.

Eleve elrendelt

Ha „a szakma egy”, vagyis egységes rendszerként működik, akkor a szakmai szervezetek sorsa is eleve elrendelt. Akkor a sorsunk a kicsinyes egyéni és csoportérdekeken való felülemelkedés, a szakma jövője és etikája iránti közös elköteleződés, a közünk természetes módon létező verseny mérséklése, az együttműködés, a segítőkészség, a méltányosság erősítése.

Meg kell keresnünk azokat az együttműködési normákat és formákat, amelyek minden fél számára elfogadhatóak, és apró vagy nagy lépések technikájával biztosítják az együttműködést és a szakma általános érdekeinek képviselését, érvényesítését.

A MÉGSZ részéről a tiszta, rendezett, értékkelvű kapcsolatok hívei vagyunk, kiegyezést, megegyezést és építő munkát akarunk. A rögzített, a szakma által ismert értékelveink szerint, alkalmi vagy hosszú távú szövetségben, reményeink szerint mindenkivel ezt fogjuk tenni a következő években.

Korszerű szakmaértelmezés-szakmaszemlélet

A fejlett gazdaságokban a tudás – a korszerű szakmaszemlélet eredményeként is – a lehető leggyorsabban bekerül a mindennapokba, biztosítva a társadalom számára a szakmák művelői részéről a tudás alapú értékteremtés lehetőségét. A szakma összefogása teheti teljessé ennek érvényre jutását.

*Magyar Épületgépészek
Szövetsége elnöksége*

A MÉGSZ elnökségének állásfoglalása a „szakmaképletről”, az épületgépész szakma és vállalkozásai helyzetéről, a szükséges továbblépésről

2010. március

Az épületgépészeti szakma célját a tervező, kivitelező – azaz a létesítést végző – vállalkozások valósítják meg, amelyek jelenleg döntően kisvállalkozások. Különbözhetetlen partnereik és szövetségeseik a „háttérpar” szereplői: gyártók, kereskedők, oktatási intézetek, kamarák, szakmai egyesületek. Alapvető érdek a kisvállalkozások kiemelt fejlesztése és érdekvédelme, aminek következtében javulhat a szakma minden csoportjának társadalmi–piaci pozíciója, megítélése. A szakmán belüli valós szerepek és súlyok megtalálása, a szakmánkról való világos és valósághű gondolkodás a korábbinál lényegesen jobb együttműködést, összefogást és érdekérvényesítő képességet eredményezhet.

Az ország – benne az építőipar és az épületgépészet – mély társadalmi, gazdasági és erkölcsi válságban van. Az épületgépész vállalkozásokat minden korábbinál jobban sújtják a beszűkült piac, a kintlevőségek, a korrupció, a rendezetlen jogszabályi környezet, a szakemberhiány és a durva adóterhek.

A szakmában dolgozók egyre erősebben igénylik a hatékony szakmai érdekvédelmet és érdekérvényesítést. A szakmai összefogás, a szakma felemelésének tényleges és érdemi megkezdése elől immár nem lehet kitérni.

Ebben a helyzetben különösen fontos, hogy szakmánkról, szakmai közösségünkéről és küldetésünkéről, belső viszonyainkról, a „szakmaképletről” világosan és valósághűen gondolkozzunk.

A szakma célja

Szakmánk céljait társadalmi összefüggésben értelmezve megállapíthatjuk, hogy szakmánk és annak művelőjeként mindannyiunk fő célja a társadalmi értékcsereben való hasznos, eredményes részvétel, a társadalom tagjai számára szükséges szolgáltatások végzése, berendezések, rendszerek létesítése, üzemeltetése, fenntartása. A szakma jelentős hatással van az ország energiagazdaságának működésére, a termelés és szolgáltatások költségei valamint a károsanyag-kibocsátás csökkentésére, az energiafogyasztók megtakarításaira és komfortérzetére. A szakma szereplőinek jelentős érdeke és kötelessége tudásuk

és szolgáltatási tevékenységük folyamatos fejlesztése, a fogyasztók hiteles és félreérthetetlen tájékoztatása, tisztességes kiszolgálása.

A társadalmi értékcsere főszereplői

Szakmánkból a tervező, kivitelező és üzemeltető vállalkozások – melyek jelenleg döntően kisvállalkozások – mint a konkrét létesítéseket végzők találkoznak jellemzően a társadalom tagjaival, a megrendelőkkel. A társadalmi értékcsere végrehajtóiként, a szakma céljának beteljesítőiként ők alkotják a szakma meghatározó „piaci felületét”. Ez a munka gyakran egyszerre jelenik meg egy épületgépész kisvállalkozásban, mert egyszerre jelen van a tervező és kivitelező szakember, más esetekben a tervező és kivitelező vállalkozások együttműködéseként jön létre az a közösen előállított érték, ami eljut a megrendelőkhöz, végfelhasználókhoz. Ugyanakkor – mint ahogyan egy korábbi MÉGSZ-állásfoglalásban írtuk – „a szakma egy”, azaz egységes rendszerként működik, ezért a létesítést végző kisvállalkozásoknak különbözhetetlen partnerei és szövetségesei a „háttérpar” szereplői: gyártók, kereskedők, szakmai egyesületek, kamarák, és a jelen helyzetben mindenek előtt az oktatás, a felsőfokú, a szak- és felnőttképzési intézetek, szervezetek. A háttérpar szolgáltatásai nélkül nem működés- és fejlődőképes a „piaci felületen” működő sokszoros vállalkozói bázis.

Szakmánk és vállalkozásai meghatározó adottságai

Az épületgépészeti ágazatban is az egyik meghatározó szerkezeti adottság, hogy a klasszikus fogalmak és paraméterek szerint (dolgozói létszám, műszaki-technikai állomány) gyakorlatilag nem léteznek közép- és nagyvállalkozások, mert ezek saját eszközeik hiányában lényegében a projektek előkészítését és a fővállalkozási tevékenységet végzik, azaz döntően a projektbe bevont kisvállalkozások teljesítenek. A kis tőkeerő miatt ez a vállalkozói réteg a legsérülékenyebb, amennyiben nem önálló épületgépészeti vagy technológiai, hanem alulvállalt építési projek-

tekben alvállalkozóként dolgoznak, leginkább az ő létük kerül veszélybe.

Másik alapadottság, hogy a létesítést végző kisvállalkozások alkalmazzák az épületgépészeti ágazatban dolgozó szakemberek döntő többségét, számuk meghaladhatja a százezret. Ezek a vállalkozások az elmúlt 20–30 évben igen nehéz körülmények között alakultak meg és fejlődtek. Többnyire hiányzott az induló tőke, a piaci tapasztalat, igen szűkösen mérték számukra az állami támogatásokat, saját erejükből álltak talpra és működtek, túlélve és átveszelve kormányokat, minisztereket, kormányzati, pénzügyi, iparági, szakképzési törvényeket, koncepciókat, intézkedéseket. Megtanultak saját erejükből vállalkozni, gazdasági, pénzügyi és humánerőforrásdöntéseket hozni, megismerték és értelmezték a jogszabályokat, szabályzatokat, pályázati kiírásokat és miközben makacsul fejlesztették elméleti és gyakorlati tudásukat, az új generációk felnevelésére is jelentős energiát fordítva működő vállalkozásokat, cégeket építettek.

Gyakorlatias szakmai és piaci tudásuk kivételes értéket jelent, a szakmán belül a legkiterjedtebb piaci kapcsolatrendszerrel rendelkeznek, véleményük és tanácsaik révén a legnagyobb hatással vannak milliók energiafogyasztási döntéseire és szokásaira. Ez a kisvállalkozói csoport – amely többféleképpen rétegzett és természetesen nem hibátlan – a vállalkozások száma, teljesítőképessége, alkalmazottai száma, a létesítésben betöltött kulcsszerepe, az önerőből megvalósított fejlődés valamint a felhalmozott komplex szakmai-vállalkozói tudás következtében a szakma egyik legnagyobb értéket és lehetőséget hordozó csoportja. Ebből a szakmai körből a hazai gazdasági szereplők megfelelő védelme és támogatása esetén sokan képesek szerves fejlődésük következtében jelentős szakmai feladatok teljesítésére. Ennek jelenleg legnagyobb akadálya a gazdaság- és energiapolitikai szabályozás kiszámíthatatlansága.

Új pozíció

Mivel olyan módon is „egy a szakma”, hogy a megrendelők számára létesített berendezésekben, rendszerekben a kisvállalkozások és a háttérpar teljesítménye együtt jelenik meg, a kisvállalkozások kiemelt érdekvédelme és fejlesztése az egész épületgépész társadalom alapvető érdeke. A kisvállalkozások fejlődése nyomán az ágazat minden szakmai-üzleti csoportja hatékonyabban és eredményesebben vehet részt a társadalmi-piaci értékcsereben, javul pozíciója és megítélése. A fejlesztésben – a piaci és gazdasági környezet megváltoztatásán túl – kulcsszerepet kell adni a szakmai és vállalkozói képzésnek és ebből

következően az oktatási intézetek, képző szervezetek fejlesztésének.

A szakmán belüli valós szerepek és súlyok megtalálása a korábbinál lényegesen jobb együttműködést és összefogást eredményezhet. Az ország és a szakma válsága a nehézségek mellett is új lehetőségeket, újrakezdést kínál számunkra, ezért félre kell tenni minden szakmai csoportnak és szakmai szervezetnek a sérelmeket, az ellenségeskedést, a részérdekek el túlzott képviselését, az elvtelen pozícióharcot, a célok és eszközök helytelen kezelését.

Mivel szakmánk egységes rendszerben működik, bármely csoportjának gyengítése, hátrányos helyzetbe szorítása, leértékelése az egész szakmára, minden egyes szereplőjére nézve eredményez jelentős károkat, alacsony társadalmi, gazdasági és érdekérvényesítő pozíciót. A szakma minden jelenlegi szereplőjének meg kell adni az esélyt a felzárkózásra, továbblépésre, tudásának bővítésére, és olyan értékviszonyokat kell teremtenünk, ami a szakma megerősödéséhez és tisztulásához lehetőséget, alapot és eszközt biztosít.

Egyeztető fórum

Javasoljuk, hogy a következő hónapokban alakuljon meg az épületgépész egyesületek egyeztető fóruma valós tagságú és működésű szervezetek részvételével.

Az egyeztető fórum fogalmazza meg és rangsorolja a szakma megoldásra váró problémáit és jelentős erőforrásokat mozgósítva professzionális módszerekkel kezdeményezze vagy kezdje el ezek megoldását. Az egyeztető fórum az egyenlőség, a konszenzus és a nyilvánosság elvei alapján működjön.

Meggyőződésünk, hogy öntevékeny, erős, magát és érdekeit helyesen megfogalmazó és hatékonyan képviselő szakmai közösséggé így van esélyünk válni. Amennyiben az épületgépész szakma fejlődése – reményeink szerint – rövidesen újabb lendületet kap, javuló teljesítménnyel fogunk hozzájárulni hazánk, honfitársaink jobb életminőségéhez, jólétéhez, a szakma tisztességes művelőinek boldogulásához.

A Magyar Épületgépészek Szövetsége egyike a szakma közös „piaci felületén” működő kisvállalkozásokat is tömörítő szakmai szervezeteknek. A tiszta érték- és elvrendszerű, egyenrangú együttműködés híveként a közös munkához ezúton is felajánljuk erőnket.

2010. március 11.

*Golyán László elnök
Magyar Épületgépészek Szövetsége*

Javaslattervezet az épületgépészeti egyesületek egyeztetési rendszerére, egyeztető fórum létrehozására

2010

Ma Magyarországon az épületgépészeti szakmában nincs olyan szervezet, amely egyedül legitim módon képes a szakmát képviselni. A Magyar Épületgépészek Szövetsége részéről szükségesnek ítéljük a szakma érdekei egységes megjelenítését és képviselését, és ennek lehetőségét megteremtő szakmai-társadalmi egyeztető fórum létrehozását.

Az egyeztető fórum még nem alakult meg, de bízunk abban, hogy a szakma minden meghatározó szereplője felismeri ennek időszerűségét és az abból adódó kivételes lehetőségeket. A megalakulás segítése céljából szövetségünk – mint a lehetséges résztvevő szervezetek egyike – elkészített egy javaslattervezetet, amely az együttműködés alapelveit és lehetséges rendszerét tartalmazza. Úgy gondoljuk, hogy a tervezetben leírt rendszer hatékony, nem sérti a lehetséges résztvevők érdekeit, a szakma minden szereplője számára nyitott, és képes a szakmából jövő kezdeményezések természetes, folyamatos együttműködést eredményező befogadására is.

Az egyeztetés célja:

Fejlődő, eredményes magyar épületgépészet.

A cél elérését segítő eszköz:

Nyitott, integrációra képes, hatékony (plenáris) egyeztető fórum. Az egyeztető fórum létrehozásával tematikus fórumok megalakulásának elősegítése. A szakma egyeztetett, konszenzusokon alapuló, hatékony megjelenítése és képviselése a szakma érdekei érvényesítése céljából a politikai és gazdasági döntéshozatal megfelelő fórumain.

Az egyeztető fórum alapelvei:

- valós tagságú, valós működésű, országos szakmai szövetségek, szervezetek alkotják
- a szakma rendszerszemléletű elemzésén, értékelésén – szakmaképlet – alapul, a reális tények, viszonyok alapján
- nyitott, a szakmabeliek jelzéseit, igényeit, tudását befogadni képes, azt egyesítő, továbbvivő
- nyilvános, a munka menetére, a munka során képviselt nézetekre és szavazatokra betekintést engedő, követhető, ellenőrizhető
- döntéseit egyetértéssel (konszenzussal) hozza

Tematikus fórumok

A konkrét ügyek, problémák megtárgyalásának, elemzésének, megoldásának helye. Jelenleg is működnek ilyenek: GMBSZ-bizottság, szakképzési fórum, felsőoktatási fórum.

Az egyeztető fórum dönthet tematikus fórum indításáról, de elfogadhatja, hogy ilyen tőle függetlenül is indul, működik. A tematikus fórum vagy egy egyesület érdekvédelmi akciójának, törekvésének támogatásáról a plenáris egyeztető fórum utólag is dönthet.

Egy tematikus fórum önállóan is indíthat érdekvédelmi akciót, azonban célszerű lesz megszereznie az egész szakma konszenzusos véleményét és súlyát kifejező plenáris egyeztető fórum és az MMK támogatását. Ha az egyeztető fórum nem támogatja, a tematikus fórum továbbléphet önmaga képviselésében, az egyeztető fórum indokolt esetben kommunikálja, hogy nem támogatja és miért.

A tematikus fórum erőforrásai megegyeznek a plenáris egyeztető fórum erőforrásaival.

A plenáris egyeztető fórum elé kerülő témák többségét a tematikus fórumok dolgozzák fel, javaslatot tehetnek az egyeztető fórumnak és az MMK-nak a tartalom képviselésére vagy a képviselőhöz támogatásukat kérhetik. Az egyeztető fórumnak nem feladata a részletek kimunkálása. Az egyeztető fórum a tematikus fórumok javaslatai támogatásán túl legfeljebb az elvi, szakmapolitikai és politikai-gazdaságpolitikai jelentőségű ügyek tárgyalását és képviselését végezze.

A konkrét témával kapcsolatos minden tevékenységet a tematikus fórumok tagjai, szakértői, képviselői végzik, az egyeztetéseket és a képviselést ők látják el.

Az egyeztető fórum szükség szerint ül össze. A főrumban együttműködők köréből rotációs elnöke és titkára lehet.

*A Magyar Épületgépészek
Szövetsége elnöksége*

A Magyar Épületgépészek Szövetsége (MÉGSZ) elnöksége állásfoglalása a szakmai szervezetek közötti egyeztetés helyzetéről

2010. november

Az elnökség az egyeztetési folyamatot, az eddig elért eredményeket összességében pozitívan értékeli, úgy látja, hogy a megállapodás esélye még nem volt ilyen közel: két szervezet álláspontja konszenzushoz közeli állapotban van, de a teljes konszenzus érdekében további tárgyalások szükségesek.

A célunk a közös megállapodást tartalmazó szöveg alapelvekkel, működési keretekkel, szabályozott eljárásokkal, garanciákkal történő kiegészítése a hosszú távú működés és együttműködés szabályozottsága, zavartalansága, eredményessége érdekében. A kölcsönösség és egyenlőség hosszú távú fenntartása érdekében olyan garanciákra van szükség – akár működési szabályzatban –, amely a későbbi működés folyamán sem eredményezhet egyoldalú érdekvényt, túlsúlyt. Az egyeztető folyamat állása és tapasztalatai is igazolják, hogy ez a megoldás lehet a célravezető.

Az együttműködési nyilatkozat fejlesztésének eredménye lehet az a kívánatos szabály, hogy ha az egyeztetés során bármely féltől konszenzus nélküli állásfoglalása jelenik meg, bármelyik fél felfüggesztheti a működését a testületben, melynek következtében a testület automatikusan megszűnik (létező példa: a még meg nem alakult MÉT-re hivatkozva egy még meg nem alakult oktatási albizottság nevében a minisztériumba küldött levél).

Egyetért az elnökség abban, hogy ha valamely fél nem tartja be a konszenzus alapú működés szabályait és a megállapodásokat, az a testület megszűnését eredményezi és ennek oka a szakmai nyilvánosság elé terjesztendő.

A közös együttműködési nyilatkozat aláírása csak kiforrott, jól kimunkált működési szabályok lefektetése után lehetséges, amely a megismerési szakaszt zárhatja le. A magunk részéről akkor teszünk közös nyilatkozatot, azaz akkor tartjuk lehetségesnek az

együttműködést, ha az elveinknek megfelelő, a rendezett és következetes működésre vonatkozó garanciákat tartalmazó megállapodás születik. A célunk olyan hosszú távon is működőképes egyeztetési rendszer, amely eredményes, hatékony, felesleges feszültségeket nem generál, továbbá képes a problémákat kezelni.

Az eredményes egyeztetéssel, érzékelhető érdekvédelmi eredményekkel kivívhatjuk a szakma elismerését, elérhetünk olyan szakmai elfogadottságot, bizalmat, melynek következtében a szakma meghatározó többségének valós és legitim képviselőjévé válhatunk. Ezen az alapon felhatalmazást kaphatunk akár még a koordinációra is. Tehát ne vindikáljunk magunknak már a kezdő lépésben koordinációs funkciót, mert erre megítélésünk szerint csak kívülről kaphatunk felhatalmazást, kellő visszaigazolás nélküli önpozícionálással már a megalakulás kezdeténél hirtelenné válhat a testület.

A magunk részéről a magyar épületgépészek problémáinak megoldására, a szakma érdekvédelmi pozíciójának kiépítésére, valamint az ezeket hatékonyan segítő, hosszú távon is működőképes, érdemi munkát eredményező egyeztetési rendszer felépítésére akarjuk energiánkat fordítani.

Reméljük, hogy a szakma szervezetei az eddigiektől eltérő, megújult gondolkodásmóddal a közeli jövőben képesek lesznek arra, hogy új érték- és működési rendben alapuló, új és hatékony együttműködési célokat és kereteket határozzanak meg.

2010. november

*A Magyar Épületgépészek Szövetsége
elnöksége nevében Golyán László elnök*

A szakma és a szakmai szervezetek felelőssége és az újrakezdés lehetőségei (elemzés)

2011. január

Eltelt a rendszerváltás után húsz év és a magyar épületgépész társadalom a jelentős fejlődés és eredmények ellenére gyakran rossz kedvű, elégedetlen, frusztrált, ingerült, haragos. A huszadik évben vagyis tavaly, kevés szó esett a szakma médiумаiban és nyilvános rendezvényein a szakma hangulatáról, állapotáról. Ezért és a rosszkedv nagysága miatt indokolt a helyzet elemzése.

Melyek ennek a rossz hangulati, érzelmi állapotnak az okai, gyökerei?

A Magyar Épületgépészek Szövetsége tavaly elvégzett kutatása alapján a legégetőbb problémák – a szakmai jellegű problémákat megelőzve! – az egész gazdasági életet vagy az építőipart is jellemző problémák: fővállalkozói visszaélések, kinnlevőségek, korrupció, kiszámíthatatlan gazdasági környezet.

A közvélemény-kutatás az ún. szakmai problémákat is feltárta, ezek közül a legsúlyosabbnak az alábbiakat tartották a válaszadók: igénytelen kivitelezések, végezettség és jogosultság nélküli munkavégzés, kevés a jó szakmunkás, kéményseprő tevékenység elavult szabályozása. Szakmai körökben gyakoriak a következő panaszok is: nincs támogatás a hatékony vagy megújuló technikákra, korszerűtlen a szakképzés, kevés a jó mérnök, kaszálnak egyes felnőttképzők, bürokratikus a kamara.

A magyar épületgépész társadalom belső állapotát jellemezve talán nem tévedek nagyot, ha azt írom: többnyire gyenge a szakma akaratképzése, összetartása, belső nyilvánossága, civil aktivitása és bátorsága. Alacsony a szakma önbecslése, gyakori, hogy a szakmán belüli csoportok tagjai, képviselői nem becslik egymást, egymásra mutogatnak. Többnyire kevés az erőforrás, kicsi a lobbierő. Sokan elhagyják a szakmát, nem érznek benne jövőt.

Más volt a jövőkép

Húsz éve a magyar épületgépészeknek – de legalábbis az abban az időszakban induló tervező és kivitelező kisvállalkozók ezreinek – más volt a jövőképe, az álma. A szívében és az eszében sokan sokkal többet reméltek, jobbra vágytak.

Ismerjük meg és el a múltunkat mélyebben, mondjuk ki, ami amúgy is itt lapul az ősz hajszájakban, az arckifejezésekben, a hanghordozásokban, a kabátzsebben összeszorított öklökben és a gazdasági társaságok mérlegeiben.

Persze, a helyzetet magyarázza az is, hogy milyenek voltak az ország fő tendenciái az elmúlt 20 évben. Mégis, a rossz kedvet, az ingerültséget, a panaszkodást és a mögöttük meghúzódó okokat súlyos, változtatásra sarkalló jelként értékelem.

Mindenki felelős lehet

Ha le akarunk zárni egy korszakot, célszerű annak tanulságait áttekinteni.

Ha a szakma, de legalábbis annak sok ezer tervező és kivitelező – azaz a létesítést végző – kisvállalkozása a 20 évvel ezelőtti jövőképhez képest jelentős kudarcokat szenvedett el, komoly hiányokkal, problémákkal él, dolgozik, akkor annak belső okai is vannak. Valakik a szakmai közösségben tettek vagy nem tettek valamit. És ezért úgymond, „felelősek”.

Mi a felelősség? A legegyszerűbben: tetteink következményeinek elviselése.

Mekkora a felelőssége a szakmabelieknek, a szakmai szervezetek (egyesületek, kamarai tagozatok) tagjainak és a szakmai szervezetek vezetőinek? Akik így vagy úgy hibáztunk – még ha ez nagyon elvontan is jelenik meg – felelősök vagyunk valamilyen mértékben a szakma mai állapotáért. Olyan értelemben – és ez a lényeg! –, hogy a tetteink következményeit el kell viselnünk.

A következmények súlyosságát nem, az elvont felelősségünket viszont csökkenteni az a társadalmi és gazdasági környezet, amiben az elmúlt 20 évben dolgoztunk, működtünk.

Felelősség a szakma szervezeteiben

A szakmában nagyjából százezren dolgoznak, ehhez képest az önkéntes tagságú egyesületek (szövetségek) összesített taglétszáma ezeröttszáz körül van. Ennek ellenére a szakmai szövetségek és a mérnöki kamara épületgépészeti tagozata tekinthetők a szakma „vezetőinek”, képviselőinek. Az épületgépészeti ágazatban vállalkozók és dolgozók ugyanis a szak-

mát érintő problémák megoldásában vagy érdekek, igények képviseletében nem számíthatnak más szervezetekre!

Mi jellemzi többé-kevésbé a szakmai szervezetek működését?

Alacsony vagy hullámzó aktivitás az érdekvédelemben. Gyenge belső kommunikáció és kohézió, alacsony taglétszám, kevés alulról jövő impulzus, többnyire passzív tagság. Az önkéntes tagságú egyesületekben alacsony tagdíjak, kevés erőforrás. És ahogy az egyik szövetség elnöke mondta nemrég: „A szakmai egyesületek egy része one man show”.

A szakmai szervezetek egymás közötti viszonyát pedig a széttagoztság, ritka párbeszéd és kevés egyetértés, esetenként elzárkózás, ellenségeskedés, bizalmatlanság jellemzi.

Mindent összeadva: gyenge az átlagteljesítmény.

A legjelentősebb probléma a szakma és a szakmai szervezetek többnyire gyenge érdekképviseleti teljesítménye.

Szövetségek gyengeségeinek belső okai

A szövetségek vezetőinek többsége szabad- vagy munkaidejéből elvéve dolgozik a szakma ügyeiben és ennek költségeit is gyakran maguk finanszírozzák. (A MÉGSZ-ben hagyományosan még telefon- és úti-költség-térítés sincs.) Tiszteletet és köszönetet érdemel a döntő többségük, de az eredmények – a körülmények adta nehézségek ellenére is – minősítik a munkájukat. És, mint felelősöknek, el kell viselniük a gyakran mutatókövetkezményeket: közöny, bizalmatlanság, kevés támogatás és elismerés, alacsony taglétszám, nem ritkán negatív vélemény a szövetségekről, azok vezetőiről.

A szakmai szövetségek önkéntes tagjai (1500 fő) a szakma „civil bázisa”. Tisztelem azokat, akikben van annyi érdeklődés és elkötelezettség a szakma ügyei iránt, hogy hajlandóak belépni egy egyesületbe és ott évente tagdíjat fizetni. Ennek a civil bázisnak mintegy 20%-a jár el ezen egyesületeknek a közgyűléseire vagy más belső akarat- és érdekdefiniáló rendezvényeire. Ma ennek a mintegy háromszáz főnek – nevezhetjük „civil elitnek” – van a legnagyobb hatása a szakma civil mozgásainak irányára, intenzitására. A szövetségek rossz megítélése, következményként, mint felelősöket, őket is illeti, érinti, frusztrálja.

Negatív spirál

A szakma állapotáért azonban mindenki felelős lehet, aki művelte a szakmát az elmúlt két évtizedben és nem annak fejlődését, hó hírnevét szolgálta. Például valamilyen gyakorisággal rossz minőségben dol-

gozott, rosszul bánt az ügyfelekkel, nem támogatta javaslatával, tagdíjával a szakma fejlődését, összefogását, lobbijének növekedését. Ha nem ment el szakmai közéleti fórumokra, vagy elment, de hallgatott, belenyugodott a középserbe.

Sokan azt hiszik, hogy nincs értelme vagy nincs szükség a szakmán belüli összefogásra vagy csak nem hisznek ennek eredményességében. Látni kell azonban, hogy a széthúzó, passzív és magának többnyire gyenge szakmai szervezeteket „kitermelő” közösség megoldatlan bajai és kudarcai – mint következmény a felelősökre – visszahullnak a közösség minden tagjára...

A szakmának olyanok a szervezetei, amilyeneket megérdemel.

A szakma kisvállalkozói világából közöny, alacsony aktivitás és erőforrások áramlanak a szakma szervezetei felé – „cserébe” többnyire lanya érdekvédelem, gyenge teljesítmény érkezik vissza hozzájuk.

Még ha vannak is ellentétes mozgások (pl. a MÉGSZ taglétszáma 2004 óta emelkedő tendenciát mutat), ez lefelé tartó spirál. A negatív tendencia megállítása és megfordítása – minden nehézség ellenére – elsősorban a szakmai szervezetek és azok vezetőinek feladata.

Húsz év után, kezdő lépésként, lehet, hogy ki kellene állni a szakmai szervezetek vezetőinek a szakma elé és valami ehhez hasonlót mondani:

„Tisztelt Kollégák! Az elmúlt 20 évben komoly gazdasági nehézségekkel és kormányzati ellenállással küzdöttünk, és töletek sem kaptunk sok támogatást. Mégis sajnáljuk, hogy nem tettünk többet a szakmáért egyenként és együtt – mert tehettünk volna többet is. Kérjük a segítségeket a szakma felemelkedését célzó megújított törekvéseinkhez.”

Ez lehetne a beismerés, a belátás és szerencsés esetben a határvonal is.

Mit tegyünk másképpen?

A szakmai szervezetek fejlődését fel kell gyorsítani és közöttük együttműködési, egyeztetési rendszert kell létrehozni.

A szervezetek életében a tagság növekedése valamint támogatásának és aktivitásának erősödése szempontjából kulcskérdés a belső demokrácia és nyilvánosság fejlesztése továbbá a profi irányítás és működtetés.

Az együttműködésre vonatkozóan alaptétel: jelentéktelen gittegyletek, „one man show-k” ne kapjanak szerepet a szakma ügyeinek irányításában. Bejegyzett, valódi tagsággal és szabályosan megválasztott vezetőkkel rendelkező egyesületek kapjanak helyet egy elvszerűen, szabályozottan és következetesen működő egyeztetési rendszerben.

De a lényeg a bizalom. Ennek érdekében első lépésként le kell mondani a kiélezett versenyről vagy ennek szándékáról. Verseny lehet a szervezetek között a tagokért, a pályázati vagy szponzori pénzekért stb, de ez csak olyan lehet, ami nem zavarja az érdekvédelmi együttműködést. „Élni és élni hagyni”, ez az első lépés – de ettől még nincs bizalom és összefogás. Ahhoz sok beszélgetés, egymás szándékainak, értékeinek, érdekeinek megismerése és megbecsülése, elfogadása kell. Csak erre lehet építeni eredményes érdekegyeztetést, közös érdekképviselési munkát, munkamegosztást.

Itt és most választút előtt állnak a szakmát vezető, képviselő szervezetek, de leginkább azok vezetői:

1. Valaki, valakik győznek közülük, mert azt hiszik, hogy akkor lesz a legeredményesebb a szakmai érdekképviselés, ha azt maguk megoldják.

2. Nem tud győzni senki, állandósul a csendes vagy heves hidegháború.
3. A demokratikusan működő, valódi tagsággal rendelkező szervezetek működőképes érdekegyeztetési és -képviselési rendszert hoznak létre.

Bár halk a hangja, a magyar épületgépész társadalom fordulatot vár.

2011. január

*Bozsó Béla ügyvezető
Magyar Épületgépészek Szövetsége*

Golyán László Magyar Épületgépészek Szövetsége, elnök:

Az épületgépészeti szakma értéklánca, a szakmaképlet, és a szakma egyeztetési rendszere

Fordulatra vár a Magyar Épületgépész Szakma!

Helyzetképek és kitörési pontok

MÉGSZ Konferencia 2011.02.11.

1[Golyán]

*„ Egy adott probléma nem oldható meg azzal a gondolkodásmóddal,
amely magát a problémát létrehozta.”*

- Albert Einstein -

2[Golyán]

„Ma Magyarországon az egyre inkább felértékelődő épületgépészeti szakmában nincs olyan szervezet amely egyedül, legitim módon képes a teljes szakmát képviselni!”

- MÉGSZ -

„Különösen fontos a hatékony érdekképviselés, melyhez elengedhetetlen, hogy szakmánkról, a szakmai közösségünkről, belső viszonyainkról világosan, és valósághűen gondolkozzunk!”

- MÉGSZ -

3[Golyán]

A SZAKMAKÉPLET

A szakma célja:

A létesítés /üzemeltetés/, a társadalmi értékcsereben való hasznos, és eredményes részvétel.

A szakma és az értékcsere meghatározó szereplői:

A gyártók, kereskedők és a szakma piaci felületén működő tervező és kivitelező kis-, és közép vállalkozások. Jelen helyzetben mindenekelőtt az oktatás, a felsőfokú, a szak-, és felnőttképzési intézetek, szervezetek.

4[Golyán]

A SZAKMAKÉPLET

A szakma egy rendszer, és egységes rendszerként működik.

A szakma szereplőinek együttműködése nélkül nem működés-, és fejlődőképes a piaci felületen működő sokezres vállalkozói bázis.

A szakma vállalkozói szerkezetének jellemzői:

- Jellemző a klasszikus paraméterek szerinti nagyvállalkozások hiánya
- Az effektív munkát a teljesítésbe bevont kisvállalkozások végzik
- A épületgépészeti kisvállalkozások alkalmazottainak létszáma 100.000 fő feletti

5[Golyán]

A SZAKMA MEGHATÁROZÓ SZEREPLŐI ÉS A HORIZONTÁLIS MŰKÖDÉSI LÁNC

6[Golyán]

A SZAKMA CÉLJA

A létesítés, az értékcsereben való hasznos és eredményes részvétel.

Végrehajtói a szakma piaci felületén működő tervező és kivitelező vállalkozások.

7[Golyán]

ÚJ POZÍCIÓ

A szakma egy rendszer.

- A létesítés során a működési lánc /értéklánc/ minden résztvevőjének teljesítménye a /kis/vállalkozások teljesítésén keresztül jelenik meg. Ez a réteg a szakma egyik legnagyobb értékét és lehetőségét hordozó csoportja.
- A működési lánc szereplői érdekeivel összhangban kiemelten fontos a létesítést végző /kis/vállalkozások érdekvédelme, amely érinti a mintegy 100.000 fős alkalmazotti kört is és hatása a teljes szakma számára érzékelhetővé válik.
- A hazai vállalkozások megfelelő támogatottsága esetén közülük sokan alkalmassá válhatnak jelentős szakmai feladatok teljesítésére.
- A fentiekkel együtt a szakma - mint az ország - továbblépésének alapfeltétele a sikeres oktatás, és az oktatási rendszer eredményes támogatása.

8[Golyán]

MI A MEGOLDÁS AZ ÉPÜLETGÉPÉSZETBEN?

A szakma egy rendszer.

Sikeres szakma nem létezik jól működő és egységes érdekképviselői rendszer nélkül.

A szakmánk és az előttünk álló legnagyobb feladatok egyike, hogy létrehozzuk a még nem létező, de mindannyiunk által szükségesnek ítélt sikeres érdekképviselői rendszert. Hogyan?

Van-e szerünk a megoldásra?

9[Golyán]

A MEGOLDÁS MAGA A SZER!

SZER

- A szakma egyeztetési rendszere
- A szakma együttműködési rendszere
- A szakma érdekképviselői rendszere
- ⋮
- A szakma eredményes rendszere

A megoldás felé egymás elfogadása és kölcsönös tisztelete vezet.

10[Golyán]

A SZAKMA EGYEZTETÉSI RENDSZERE

Célja: Fejlődő, eredményes magyar épületgépészet.

Eszköze: szakmai egyeztető testület (MÉT) megalakítása és tematikus testületek /fórumok/ létrejöttének elősegítése.

Alapelvei:

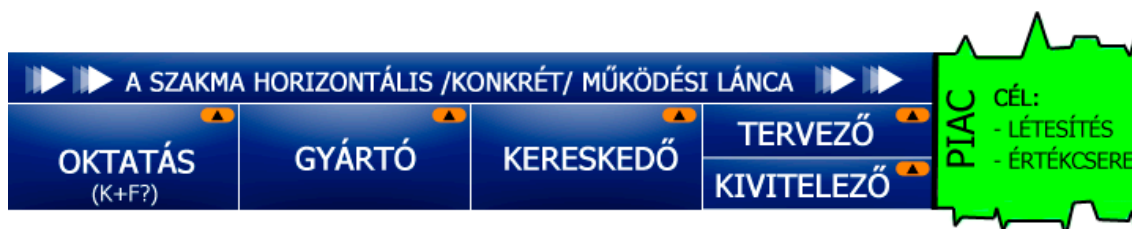
- Valós tagságú, valós működésű szövetségek szervezetek alkotják, a szakma valósághű elemzésén alapul.
- Tagja lehet a résztvevők által konszenzussal elfogadott, de formálisan nem tömörült jelentős súllyal bíró csoport képviselője is, például egyetemi oktatók informális csoportja.
- A szakma szereplői számára nyitott, a jelzések befogadására, egyesítésére, továbbvitelére alkalmas rendszer.
- A résztvevők egyenlőek
- A működése nyilvános
- Döntéseit egyetértéssel /konszenzussal/ hozza

11[Golyán]

AZ EGYEZTETÉS ÉS AZ ÉRDEKKÉPVISELET BÁZISA

/ A szakmai érdekképviselő **vertikális** rendszerének kiindulópontja. /

▲ A direkt /közvetlen/ érdekvérvényesítés lehetősége, esélye

12[Golyán]

AZ ÉRDEKKÉPVISELET ALAPELEMEI ÉS JELENLEGI RENDSZERE

Cél: Szakmai, gazdaságpolitikai, - politikai érdekérvényesítés

13[Golyán]

A KÖZÖS ÉRDEKEK MEGJELENÍTÉSÉNEK SZINTJE

Tematikus testületek, Magyar Mérnöki Kamara Épületgépészeti Tagozata

14[Golyán]

AZ ÉPÜLETGÉPÉSZETI ÉRDEKKÉPVISELETI EGYÜTTMŰKÖDÉS VERTIKÁLIS RENDSZERE

/ A MÉGSZ gondolati sémája /

15[Golyán]

AZ ÉPÜLETGÉPÉSZETI -ÉPÍTŐIPARI MŰKÖDÉSI HÁLÓ /ÉRTÉKHÁLÓ/

A szakmai értékláncok a konkrét tevékenységben értékhálót alkotva működnek.
A jó működésük tükröződik a sikeres érdekvédelmi rendszerekben.

16[Golyán]

ZÁRÁSKÉNT...

A Magyar Épületgépészek Szövetsége a továbbiakban is együttműködésre törekszik minden a szakmában, és a társszakmákban működő szervezettel, a szakmai együttműködés rendszerére vonatkozó rögzített alapelve szerint.

Az együttműködés - szakmai közbizalmat is erősítő - lépései:

- 1) Egymás programjainak megismerése*
- 2) Egymás programjainak elfogadása*
- 3) Közös programpontok készítése*
- 4) Közös cselekvés*

A MÉGSZ-nek a Magyar Építőanyagipari Szövetséggel /MÉASZ/ kialakított együttműködése és jó kapcsolata is bizonyítéka annak, hogy a szakmai szervezetek együttműködése kölcsönös szándék és érdek esetén kialakítható, és a résztvevők kölcsönös előnyére működtethető.

*„... s rendezni végre közös dolgainkat, ez a mi munkánk; és nem is kevés.”
- József Attila -*

17[Golyán]

Köszönöm a figyelmüket!

„Az épületgépészeti munka határidőre elkészült!”

18[Golyán]

***Ahová
jó tartozni!***

WWW.MEGSZ.HU